

Aktier, og man kan gjerne sige, at man af disse Aktier i Virkeligheden faar Andel i Udbyttet og Overskudet; men jeg kan ikke negte, at det vilde være noget haardt, om man derfor ikke lod dem faae den Begunstigelse, som er nævnt i Loven. Der er jo nogle af disse Institutter, som yde en høiere Rente af Aktiekapitalen, end man faar af andre Kapitaler, og det er jo saa naturligt; thi i Reglen følger der mange Forpligtelser med at være Aktionær. Jeg skal f. Ex. nævne, hvorledes det gaar til i en Sparekasse, som jeg har været med til at oprette, og jeg formener, at der er flere Sparekasser, som ligne den. Man indskøber en Kapital, og man får først Rente efter et Par Aars Forløb, nemlig efter 4 halvoarlige Tærmener. Det var altsaa det første Tab men hertil kommer, at disse Aktier ere uopsigelige, hvad de jo selvfølgelig maa være, naar de skulle være betryggende for Kassen. Dette er altsaa i og for sig ogsaa et Tab. Endelig ere Cierne af disse Aktier forpligtede til at være Bestyrelsesmedlemmer, og hvor Bestyrelsen, hvad man jo kan tænke sig, er temmelig stor, f. Ex. 11 Medlemmer, ville dens Medlemmer jo bo noget spredt og altsaa have langt til vedkommende Plads. Det er altsaa en Byrde for dem at være Medlemmer af Bestyrelsen, hver Gang de skulle samles til Møde. Men trods disse Byrder, som paahvile Bestyrelsesmedlemmerne, er det dog kun Forretningsføreren, der faar Løn. Der følger desuden flere Forpligtelser med at være Aktieciere, idet de nemlig uden Betaling skulle være Rationssmand og Revisor, hvilket de naturligvis maa finde sig i. Jeg kunde nævne flere Byrder, som paahvile disse Aktieciere saaledes f. Ex. det, at de paa enkelte langt bortliggende Steder ere forpligtede til at tage mod Indskud fra Smaafolk, Tjenestefolk o. s. v., smaa Beløb indtil 25 Kr., og for at kunne modtage disse Penge skulle de endda stille Garanti for et langt større Beløb, end de modtage; thi man veed jo ikke, hvor mange Penge de vilde kunne modtage, naar de vilde være uredelige. Der følger altsaa mange Forpligtelser med at være Cier af disse Aktier. I den Sparekasse, i hvis Bestyrelse jeg er, have vi ikke taget mere end 4 pCt.; naar jeg imidlertid drager det frem her, er det, fordi jeg veed, at der er flere, der tage 7—8 pCt. Dersom det, de tage mere end almindelig Rente, skulde opfattes som Overskud eller Udbytte, vilde jo Aktieciere blive delagtige deri. Jeg er vis paa, at disse Sparekasser i Reglen ere solide, og dertil kommer, at de i Reglen have sat sig til Opgave at sørge for, at Forholdet mellem Indskudsrente og Ublaansrente ikke bliver altfor høi. Der er mange af dem, der give Meget bort; dette kommer jo saa til Nytte paa anden Maade, det skal jeg indbrønne, men jeg tror forøvrigt, at det er mindre heldigt; man skal nemlig sørge for, at Pengene ikke blive

altfor dyre. Jeg skal indbrønne, at, dersom Aktionæverne bruge hele Udbyttet og delte det mellem sig, da var det ikke en Sparekasse; men fordi man tager en Del af Overskudet, eftersom man har disse mange Forpligtelser, vil jeg dog nødig have, at det skulde hindre, at man får de Begunstigelser, som Lovforslaget tilsigter. Det er altsaa kun disse saa Punkter, som jeg har nogen Betænelighed ved, men det skal selvfølgelig ikke forhindre mig i at stemme for Forslaget. Jeg er en Ven af Kontrollen med Sparekasser; jeg anser det, at der en saadan, for at være betryggende for Sparekasserne, det skænker dem Tillid. Jeg har en Opfattelse, som er modsat den, der er kommen frem fra mine ærede Kolleger for Veile Amts 6te Valgkreds (Buch) og Ribe Amts 1ste Valgkreds (Skaarup). Jeg er som sagt selv Medlem af Bestyrelsen for en Sparekasse; men det er kun en mindre Sparekasse, idet den kun omfatter tre Herreder i Amtet. Den begyndte i ugunstige Tænetider, saa at vi ikke kunde virke med stor Kapital. Jeg ser ikke noget Stødende for os i, at der er en Kontrol med Sparekasserne, jeg ser gjerne, der kommer Mænd, som sige: Denne Sparekasse er sikker, ligesaa sikker som den i Viborg, der har en stor Reservecfond. Der er en Bestemmelse i Forslaget, som maaste kunde give Anledning til Misforstaaelse; det er nemlig Bestemmelsen, som findes i Regjeringens Forslag § 6 og i Udvalgets § 10, og ifølge hvilken man skal anmeldte, naar man opretter en Sparekasse. Det har jeg ikke Noget imod. Jeg veed imidlertid ikke, hvorledes Forholdet vil stille sig nu, naar man sender sine Vedtægter ind til Bedkommende, som skulle efterse dem. Vi have jo en Bestemmelse i Loven om Firmaer, som paalægger en Mulktbestemmelse, naar man fortsætter en saadan Virksomhed, uden at have anmeldt den. Der er imidlertid, det veed jeg af praktisk Erfaring, mange Sparekassbestyrelser, der have ment, at Sparekasser ikke komme ind under Bestemmelsen i Loven af 23de Januar 1862, og have fortsat deres Virksomhed i mange Aar uden Anmeldelse. Dersom man nu kommer og anmelder denne Sparekasse og saa skal mulkteres, finder jeg det urimeligt. Jeg erindrer, at jeg i den Henseende har raadsført mig med en af Landets dygtigste Jurister, en Overretssagsfører i Viborg. Han sagde: Det gjøres ikke fornødent; det er blevet Sædvane at undlade det; som Følge deraf anmeldte jeg ikke og har ikke gjort det senere. Dersom Lovforslagets § 10 skulde opfattes saaledes, at man, fordi man kom bagefter og anmeldte den Forretning, som man havde drevet i flere Aar, da skulde af med en Bøde, jeg huffer ikke, hvor stor, men vistnok fra 2—50 Kr., da vilde det altid være ubehageligt. Jeg vilde helst, at Bestemmelsen skulde være affattet saaledes, at der ikke var noget Tvetydigt ved den, thi det er gjerne saaledes, at de, der paa Landet have be-